

ΣΤΕ 570/2018 [Παράνομη έγκριση ανέγερσης νέας οικοδομής στον οικισμό της Ύδρας]

Περίληψη

-Τα συμβαλλόμενα στη Διεθνή Σύμβαση της Γρανάδας μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λαμβάνουν θετικά μέτρα, που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος τα ακίνητα μνημεία χώρου, και να απέχουν από κάθε ενέργεια που βλάπτει αμέσως ή εμμέσως το μνημείο ή το αρχιτεκτονικό σύνολο ή τον περιβάλλοντα χώρο τους. Κατά την έννοια δε των αυτών διατάξεων δεν είναι επιτρεπτή η καταστροφή στοιχείων τα οποία είναι ιδιαίτερους σημαντικά για τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς καθώς και επέμβαση, η οποία συνεπάγεται τη μεταβολή του πολεοδομικού ιστού αρχιτεκτονικού συνόλου, ή την άρση της φυσιογνωμίας ή τη διάρρηξη της ομοιογένειας ορισμένου τόπου.

-Τόσο για την ανέγερση κτίσματος σε αρχαιολογικό χώρο ή σε τόπο, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος ή ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και χρήζων ειδικής κρατικής προστασίας και αποτελεί ενιαίο μνημειακό σύνολο, όπως η Ύδρα, όσο και για οποιαδήποτε επέμβαση σε κτίσματος βρίσκεται στον χώρο αυτόν ή για την ολική ή μερική κατεδάφισή του, είτε αυτό είναι παλαιότερο του χαρακτηρισμού είτε μεταγενέστερο, απαιτείται άδεια της αρχαιολογικής υπηρεσίας, η μη ύπαρξη ή η ανάκληση της οποίας επιφέρει αυτοτελώς την διακοπή κάθε οικοδομικής εργασίας, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή την ισχύ οικοδομικής αδειάς. Η χορήγηση ή μη της αδειάς δεν παρακωλύεται από την επίδραση σε τυχόν έννομες σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου αλλά συναρτάται, με την εξυπηρέτηση των σκοπών της αρχαιολογικής νομοθεσίας, οι οποίοι, προκειμένου περί οικισμού που φέρει χαρακτηρισμούς όπως η Ύδρα, τους ως άνω χαρακτηρισμούς, (συνίστανται στην διατήρηση της μορφής του, τόσο ως συνόλου, όσο και στα επί μέρους τμήματα και σημεία του, καθώς και στην διατήρηση της σχέσης και των αναλογιών μεταξύ των κτισμάτων που εντάσσονται στο οικιστικό συγκρότημα, το οποίο κρίθηκε προστατευτέο ως ενιαίο σύνολο. Είναι καταρχήν δυνατόν να επιτραπεί στην Ύδρα η ανοικοδόμηση όχι μόνο οικοπέδων επί των οποίων υπήρχαν κτίσματα κατά τη θέση σε ισχύ των περί μνημειακού χαρακτήρα διατάξεων, αλλά και οικοπέδων επί των οποίων κατά την κρίση του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών την εκφερομένη κατά τις αυτές ως άνω διατάξεις, αποδεικνύεται βάσει ιδίως συμβολαίων, αυτοψίας ή άλλων στοιχείων, ότι προϋπήρξαν κτίσματα οποτεδήποτε, έστω δηλαδή και πριν από τη θέση σε ισχύ των ανωτέρω περί προστασίας της νήσου Ύδρας διατάξεων. Επιτρέπεται, επομένως, η ανακατασκευή οικοδομήματος παρομοίου προς εκείνο, του οποίου η ύπαρξη μπορεί να αποδειχθεί, και, κατά μείζονα λόγο, η αποκατάσταση οικοδομήματος στη μορφή την οποία αποδεικνύεται ότι είχε, και στην περίπτωση όμως αυτή είναι δυνατόν να επιβληθούν από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου

Πολιτισμού, πρόσθετοι όροι και περιορισμοί.

-Το καθεστώς προστασίας του οικισμού της Ύδρας, το οποίο έχει επιβληθεί, προκειμένου να διαφυλάσσεται η σχέση δομημένου - αδόμητου χώρου και να μη διασπάται το ιδιαίτερο (βραχώδες) φυσικό ανάγλυφο της νήσου, ώστε να αποτρέπεται η αλλοίωση του μνημειακού χαρακτήρα του οικισμού, ο οποίος προστατεύεται ως σύνολο, δεν έχει επηρεασθεί από τις διατάξεις του ν. 3028/2002 και εξακολουθεί να ισχύει στο σύνολό του.

-Ούτε από την προσβαλλόμενη, αλλά ούτε από άλλο στοιχείο του φακέλου προκύπτει ότι η Διοίκηση εξέτασε πριν από την έκδοσή της αν αποδεικνύεται βάσει αυτοψίας ή οποιουδήποτε στοιχείου^ όπως, ενδεικτικώς, ερειπίων ή σχετικής περιγραφής σε συμβόλαια του ακινήτου αυτού ή όμορων ιδιοκτησιών, η ύπαρξη κτίσματος στο σημείο στο οποίο προβλέπεται η ανέγερση της νέας οικοδομής, και μάλιστα παρόμοιου προς την οικοδομή αυτή. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία επετράπη η ανέγερση νέας διώροφης οικοδομής σε αδόμητο οικόπεδο εντός του οικισμού της Ύδρας, στον οποίο η δόμηση επιτρέπεται μόνον εφόσον αποδεικνύεται τεκμηριωμένα ότι στο συγκεκριμένο ακίνητο προϋπήρχε κτίσμα, δεν είναι νόμιμη, διότι εκδόθηκε χωρίς να εξετασθεί, αν στο συγκεκριμένο ακίνητο προϋπήρχε κτίσμα στη θέση, στην οποία προβλέπεται η ανέγερση της επίμαχης νέας οικοδομής, και μάλιστα παρόμοιο με αυτή, στηρίζεται δε σε εξέταση μόνο των όρων που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 3028/2002. Η συνδρομή, εξάλλου, της προϋπόθεσης αυτής δεν προκύπτει ούτε από τα στοιχεία του φακέλου.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Μ. Γκορτζολίδου

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή της από το Δικαστήριο.